

→ **Leerdoel: Omgaan met financiële risico's**
Beoordelen van risico's en rendement

→ **Specifieke leerdoelen**

- De jongeren weten welke vormen van lenen er zijn.
- De jongeren weten wat de gevolgen van schulden zijn.

1. Introductie (klassikaal)

Opdracht 1 - Toon het bericht en laat naar aanleiding hiervan de volgende vragen aan bod komen:

1. Wat vind je van het gesprek?
2. Zou jij geld uitlenen aan Wesley?
Waarom wel of waarom niet?
3. Wat zou jij Wesley als tip meegeven?
4. Leen jij zelf wel eens geld van anderen?
Waarom?
5. Bij wie zou jij aankloppen als je geld zou willen lenen?
6. Heb je wel eens een groter bedrag geleend?
Waarvoor?
7. Leen jij wel eens geld uit aan vrienden of familie? Wanneer doe je dat wel en wanneer niet?
8. Welke afspraken zou jij maken als je geld (uit)leent?

→ **Motiveer iedereen om mee te praten, stel zo nodig gerichte vragen aan individuele leerlingen en betrek iedereen bij het gesprek. Bovenstaande vragen gelden als richtlijnen. Mocht er een andere vraag zijn die het gesprek op gang kan brengen omtrent de casusproblematiek, stel deze dan vooral.**

2. Kern (individueel of in tweetallen)

De leerlingen maken de opdrachten.

3. Afsluiting (klassikaal)

Bespreek de opdrachten na.

Opdracht 3

Situatie	Soort lening
De zus van Jayden en haar vriend hebben een huis gekocht. Het huis kost € 260.000. Zij kunnen dit natuurlijk niet in een keer betalen. Ze hebben een afspraak gemaakt met de bank. Ze betalen iedere maand een bedrag aan de bank.	Hypotheek
Wesley heeft meer geld uitgegeven dan hij op zijn rekening heeft staan. Zijn saldo is € -105.	Rood staan
Melanie heeft een nieuwe tablet gekocht. Ze had niet genoeg geld en heeft met de winkel afgesproken dat ze pas over drie maanden het volledige bedrag hoeft te betalen.	Kopen op afbetaling
De vader van Jasmina heeft een betaalpas waarmee hij pas achteraf hoeft te betalen.	Creditcard

Opdracht 4:

1. De antwoorden:
  - 2% van € 235 = € 239,70
  - 3,5% van € 500 = € 517,50
  - 1,2% van € 9.800 = € 9917,60
2. Als je geld leent, moet je dat ook weer terugbetalen. Omdat je vaak ook rente moet betalen, ben je duurder uit. Je betaalt voor het lenen. Daarom kost het geld. Daarnaast geldt: als je geld leent, heb je op een later moment minder te besteden, omdat je het geld weer moet terugbetalen. Je kunt dus niet steeds hetzelfde uitgavenpatroon behouden, je moet ook een keer minder gaan uitgeven.

→ **Ga eventueel in op de looptijd van een lening. Hoe langer de looptijd, hoe lager de rente vaak is. Maar ben je dan wel zo voordelig uit? Of is een lening met korte looptijd toch gunstiger?**

Opdracht 5:

1. Een incassobureau is een bedrijf dat schulden int, in opdracht van een schuldeiser. Als jij heel lang een rekening niet betaalt, huurt dat bedrijf waar jij de rekening van moet betalen, een incassobureau in. Het incassobureau moet er voor zorgen dat jij alsnog de rekening gaat betalen. De kosten van het werk dat het incassobureau doet, moet jij betalen. Dit komt bovenop de schuld die er al is.
2. Gevolgen van schulden:
  - Je bent uiteindelijk veel meer geld kwijt, omdat je allemaal extra kosten (rente, incassobureau etc.) hebt. Geld dat je aan leukere dingen had kunnen besteden.
  - Het geld dat je voor het afbetalen moet gebruiken, kun je niet aan leuke dingen besteden. Daardoor kom je wellicht geld tekort om op vakantie te gaan, om op jezelf te gaan wonen etc. Eerst moeten die schulden worden terugbetaald...
  - Je moet tegen vrienden 'nee' zeggen, je kan niet meedoen, omdat je te weinig geld hebt.
  - Mensen vertrouwen je niet meer als je je schulden niet kunt terug betalen. Je kunt ook ruzie krijgen en daarmee vriendschap kapot gaan.
  - Je moet veel werken, anders kun je niet rondkomen.
  - Er moet niets onverwachts gebeuren wat veel geld kost, want dan heb je daar geen geld voor. Zo kunnen er nog meer schulden ontstaan. Dat geeft veel stress, want dan moet je nog meer terugbetalen. En moet je dus ook zorgen dat je nog meer geld hebt om dat überhaupt terug te kunnen betalen
3. Manieren om schulden te voorkomen:
  - Zorgen voor meer inkomsten
  - Sparen, zodat je altijd geld achter de hand hebt voor onverwachte uitgaven.
  - Begroting maken en je hieraan houden.
  - Minder geld uitgeven.
  - Vast bedrag opnemen wat je mag besteden. Is het op dan mag je dus niet meer uitgeven.